herpy

GECKOR

Seychelles bronze gecko

Ailuronyx seychellensis

Ailuronyx seychellensis är en kraftig, övervägande nattaktiv gecko som bara lever på Seychellerna. Den har kopparfärgade ögon med lodrät pupill och lever i skog, plantager och trädgårdar. Arten är vanlig i naturen men sällsynt i terrarier, och den tunna, ömtåliga huden rivs lätt sönder vid hantering.

Familj: Gekkonidae Tidigare namn: *Platydactylus seychellensis*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**9-12 cm** nos-kloaklängd
Livslängd	**8-12 år**
Aktiv	**På natten**
Levnadssätt	**Trädlevande**
Biotop	**Torrskog och regnskog**
Svårighetsgrad	**Erfaren**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**60 × 45 × 90 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**25-29 °C**
Värmeplats	**29-31 °C**
Temperatur, natt	**22-25 °C**
Luftfuktighet	**60-85 %**
UVB	**Rekommenderas** Fergusonzon 1
Föda	**Insekter, nektar och färdigfoder**
Hålls	**Ensamma eller parvis**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**1-2 ägg**
Inkubation	**60-90 dagar** vid 26-28 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Bilaga III**
EU-bilaga	**Bilaga C**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Ailuronyx seychellensis är typart för släktet *Ailuronyx*, som bara finns på Seychellerna. Släktet är övervägande nattaktivt och har kornig ryggfjällning, lodrät pupill, ofta små taggar ovanför ögonen och en stor klo på varje tå. Fästlamellerna under tårna är odelade. Hanarna har porer framför kloaken, och stora djur kan ha små kloakpiggar.

A. seychellensis blir upp till 116 mm från nos till kloak, och honorna är mindre, upp till omkring 94 mm. Svansens längd och därmed totallängden är inte dokumenterad.

Släktet har rykte om sig att vara ömtåligt. Huden är så tunn att hela remsor kan bli hängande på en hand om djuret tas upp. Hantering ska därför undvikas helt.

Arten beskrevs 1836 av André Duméril och Gabriel Bibron som *Platydactylus seychellensis*, och artnamnet syftar på Seychellerna. Släktet skapades 1843. Två närstående arter, *Ailuronyx tachyscopaeus* och *Ailuronyx trachygaster*, delar övärlden med den. *A. trachygaster* är akut hotad, medan *A. seychellensis* inte är hotad.

Utbredning och livsmiljö

Ailuronyx seychellensis förekommer bara på Seychellerna i västra Indiska oceanen. Den lever på de granitiska öarna Mahé, Praslin, Silhouette, Frégate, Aride och Cousine. *Ailuronyx trachygaster* är bara känd från Praslin, medan *Ailuronyx tachyscopaeus* finns på Mahé, Praslin, La Digue och flera av de mindre öarna.

Arten är på sina håll talrik och lever också nära människor.

> **Naturlig utbredning:** Seychellerna.

LIVSMILJÖ

Ailuronyx seychellensis lever i fuktig låglandsskog och i torr skog, men också i plantager, trädgårdar och kraftigt förändrad skog. Den klättrar på stammar och palmer och rör sig också i lövförnan på marken. Arten är övervägande nattaktiv, men enstaka djur ses också på dagen.

Seychellerna ligger nära ekvatorn, så klimatet är varmt och fuktigt hela året med små skillnader mellan årstiderna.

Skötsel

TERRARIET

Det finns bara lite kunskap om skötseln av *Ailuronyx seychellensis*. Rekommendationerna bygger på klimatet och livsmiljön på Seychellerna och på erfarenheter med andra trädlevande, fuktighetskrävande geckor.

Ett vuxet djur behöver ett högt terrarium på minst 60 × 45 × 90 cm (längd × bredd × höjd). Höjden räknas mer än golvytan, eftersom arten klättrar på stammar och palmer. Inred terrariet med tjocka, lodräta grenar och bitar av korkbark så att det finns både öppna klätterytor och mörka springor där djuret kan sitta om dagen. Växter med stora blad ger skugga och gömställen. Botten kan vara fuktig kokosjord blandad med ogödslad jord och ett lager blad som håller kvar fukten.

Ytor och grenar ska vara mjuka och utan vassa kanter, eftersom den tunna huden rivs lätt. Undvik skrovliga stenar och trådnät som djuret kan gnida sig mot. Terrariet ska ha god ventilation så att luften inte blir stillastående.

TEMPERATUR

På dagen ska terrariet för *Ailuronyx seychellensis* vara 25-29 °C, med ett litet område överst på 29-31 °C. På natten sjunker temperaturen till 22-25 °C. Årstidsvariationen är liten på Seychellerna, så det behövs ingen egentlig vinterpaus.

Värmen ska komma uppifrån och från sidan, så att djuret själv kan välja hur varmt det vill ha det. Använd en termostat och mät med en digital termometer både högt och lågt i terrariet. Längre tid över 32 °C stressar djuret, och om värmen inte byggs upp som en jämn gradient kan den torka ut huden. I de flesta hem behövs extra värme större delen av året.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Ailuronyx seychellensis kommer från ett fuktigt, tropiskt klimat, och luftfuktigheten ska ligga på 60-85 %. Spraya terrariet ordentligt en till två gånger om dagen så att blad och grenar är blöta, och låt ytorna torka upp mellan sprayningarna så att det inte bildas mögel.

Djuret dricker droppar från blad och rutor, men en låg skål med färskt vatten kan stå framme och bytas dagligen. Tillräcklig fukt hjälper också vid hudömsningen, som är avgörande för en art med så tunn hud. En hygrometer visar om rutinen fungerar.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

LJUS OCH UVB

Ailuronyx seychellensis är övervägande nattaktiv, men enstaka djur är också framme på dagen. Det är inte dokumenterat hur mycket UVB den behöver. Ett svagt UVB-ljus för skuggdjur (Ferguson-zon 1) rekommenderas, till exempel ett T5-rör på 5-7 % i ena sidan av terrariet så att det alltid finns skugga i resten. UV-index vid de översta grenarna ska inte vara över 1-2.

Håll ljuset tänt 12 timmar om dagen, gärna på en timer, så att dygnsrytmen liknar den vid ekvatorn, där dag och natt är ungefär lika långa hela året. På natten ska det vara helt mörkt.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Ailuronyx seychellensis är allätare och lever i naturen av leddjur och nektar och tar också fågelägg.

Ge levande insekter två-tre gånger i veckan, till exempel syrsor, kackerlackor och gräshoppor som inte är bredare än avståndet mellan djurets ögon. Pudra dem med kalk med D3. Som ersättning för nektar kan en färdigblandad pulverkost för frukt- och nektarätande geckor röras ut med vatten till en tjock gröt. Servera en liten skål ett par gånger i veckan till vuxna och oftare till ungar, ställ den högt upp och ta bort rester efter ett dygn.

Mängderna är lånade från andra geckor med samma kost. Håll koll på vikten och justera mängden om djuret blir för tjockt eller smalt.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Ailuronyx seychellensis är övervägande nattaktiv och lever ganska öppet på stammar och palmer. Arten är ömtålig: huden går lätt sönder, och hela remsor kan bli hängande på en hand. Ta därför aldrig upp djuret och undvik att fånga det med händerna. Ska det flyttas, låt det klättra in i en plastbehållare.

Det är säkrast att hålla djuren en och en. Hanar är sannolikt revirhävdande och kan slåss, och det finns inga dokumenterade hållningsformer i grupper. Ett par kan sättas ihop om terrariet är stort och det finns utrymme att skilja dem åt igen. Förlorade svansar växer bara delvis ut igen.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Ålder och vikt vid könsmognad är inte dokumenterade för *Ailuronyx seychellensis*. Hanarna känns igen på porer framför kloaken och en utbuktning vid svansroten, och honorna är smalare. Vänta med aveln tills honan är fullvuxen och i gott hull, eftersom äggläggningen kostar mycket kalk.

PARNING

Parningssäsongen för *Ailuronyx seychellensis* är inte dokumenterad. Seychellerna har små skillnader mellan årstiderna, så arten är sannolikt inte bunden till en särskild säsong. Sätt in hanen hos honan i hennes terrarium och håll koll på att han inte blir våldsam. Skilj djuren åt om det kommer skrammor eller oro.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Ailuronyx seychellensis lägger 1-2 ägg åt gången. Antalet läggningar per år är inte dokumenterat. Ställ en äggläggningslåda med fuktig kokosjord eller sphagnum i terrariet, eller en låg plastlåda med ett hål i locket. Annars gräver honan ner äggen i botten eller klistrar fast dem i en springa i barken.

Ge honan extra kalk och insekter under säsongen och håll koll på att hon inte går ner i vikt.

INKUBATION

Inkubationen är inte dokumenterad för *Ailuronyx seychellensis*. Om äggen ruvas vid 26-28 °C kläcks de troligen efter 60-90 dagar som hos andra tropiska geckor. Flytta försiktigt äggen utan att vända dem till en liten låda med fuktigt substrat som vermikulit eller perlit, och lägg dem halvt nedgrävda med ovansidan markerad. Lådan ska ha ett par små lufthål. En kläckmaskin ger de stabilaste förhållandena.

Håll substratet fuktigt men inte blött, och låt ägg som ser tveksamma ut ligga tills de tydligt är döda.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Uppfödning av ungar är inte beskriven för *Ailuronyx seychellensis*. Ungarna mäter omkring 30 mm från nos till kloak vid kläckningen och är sköra. De ska ha en liten, ren faunabox med hushållspapper eller fuktig sphagnum, en kvist och ett gömställe. Dugga dagligen. De första dagarna lever de på gulan. Därefter får de små insekter pudrade med kalk med D3 och lite pulverfoder. Håll ungarna enskilt, och väg dem regelbundet.

Hälsa och vanliga misstag

Inga särskilda sjukdomar är beskrivna hos *Ailuronyx seychellensis*. De typiska problemen för arten och dess släktingar är:

- Hudskador. Huden är tunn och rivs av vid hantering, skrovliga ytor och slagsmål. Skador kan ge infektion; håll djuret lugnt och rent, och sök veterinär om såret inte läker.

- För lite kalk och D3-vitamin, som ger mjuka ben, krokiga lemmar och darrningar, särskilt hos unga djur och avelshonor. Använd en bra färdigkost och pudra insekterna.
- Värme över 32 °C, som stressar djuret och torkar ut huden.
- Ständigt blött substrat och dålig ventilation, som ger mögel, svamp och hudproblem.
- Hudrester som fastnar på tår och svansspets. Håll luftfuktigheten hög och lösgör resterna försiktigt med ljummet vatten.

Ett friskt djur har klara ögon, en fyllig svansrot och ett bra grepp. Sök veterinär med erfarenhet av kräldjur om djuret går ner i vikt, inte äter på flera veckor eller ser slapp ut.

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.